

SS.7.C.3.12

Analyze sinifikasyon ak rezilta evenman Lakou Siprèm nan Ka yo ki gen ladann, men ki pa limite ak, *Marbury v. Madisson*, *Plessy v. Ferguson*, *Brown v. Responsab Edikasyon yo*, *Gideon v. Wainwright*, *Miranda v. Arizona*, nan *Gault*, *Tinker v. Des Moines*, *Hazelwood v. Kuhlmeier*, *United v. Nixon*, *Bush v. Gore*

SS.7.C.3.12 Klarifikasyon sou Nosyon Fondamantal 1: Elèv yo pral itilize kòm sous prensipal pou ekzaminen sinifikasyon ka Lakou Siprèm yo.

Te gen anpil ak on pakèt **evenman** nan **opinion jidisyè** yo nan Lakou Siprèm Etazini an ki te gen gwo enpak sou sosyete Ameriken an ak gouvènman an. Evenman Ka Lakou Siprèm yo ke yo te revise la a gen rapò ak pwoteksyon libète sivil Ameriken yo.

Evenman sou Ka ki nan Lakou Siprèm (ki gen rapò ak libète sivil yo)		Sous Primè
Ka	Detay ki gen anpil sinifikasyon	Pasaj ki soti nan Opinyon Lakou la ki te lye ak Siyifikasyon dosye a
<i>Gideon v. Wainwright</i> (1963)	Yo te arete Clarence Gideon epi yo te chaje li nan yon Lakou nan Florid pou zenglendou. Li pat kapab peye yon avoka, epi Lakou la te refize pou ba li youn. Yo te fòse Gideon pou defann tèt li nan Lakou la, epi jiri yo te jwenn li koupab. Nan apèl li a nan Lakou Siprèm nan, Gideon te di ke Lakou pi ba a te vyole dwa li te genyen dapre 6zyèm Amanman an, ki di ke akize a gen dwa a yon avoka. Li te pale tou de dwa li genyen dapre pwopozisyon Pwoteksyon Legal la nan Katòzyèm Amandman an ke yo te vyole. Katòzyèm Amandman an di ke eta a dwe aplike lalwa egal ego epi yo pa ka fè diskriminasyon kont sitwayen yo oswa gwoup sitwayen yo. Lakou Siprèm nan te dirijel an favè Gideon epi te di ke eta yo dwe bay yon avoka pou moun ki akize a si li pa kapab peye youn.	"Avoka nan Lakou kriminèl yo se nesesite, se pa liks."
<i>Miranda v. Arizona</i> (1966)	Eta Arizona a te eseye arete Ernesto Miranda pou kidnaping epi yo te jwenn li koupab. Lè yo te arete li a, lapolis kesyone li sou akizasyon yo san yo pa di li ke li te gen dwa pou rete an silans oswa dwa pou pale ak yon avoka. Miranda fè apèl kondanasyon li nan Lakou Siprèm lan. Li te di polis la vyole dwa li, anba seksyon 5kyèm Amanman an ki pwoteje akize a pou li pa akize pwòp tèt li . Lakou Siprèm nan te dirije li an favè Miranda epi li di yo te vyole dwa li. Kounyè a lapolis dwe sèvi ak "avètisman Miranda" a lè yap arete moun pou yo di yo ki dwa yo.	li demontre itilizasyon yon pwoteksyon règlemantè efikas pou sekirize privilèj Senkyèm Amanman an kont akizasyon sou pwòp tèt ou, li gen dwa pa itilize deklarasyon yo... pou yo pa inisye entèwogasyon ofisye ranfòsman la lwa yo apre yo ta fin met moun nan anba kòd, oubyen yon lòt fason yo pran libète yon moun pou li ta aji nan ankenn fason enpòtan, amwenke li ta demontre ke li te itilize."
<i>Tinker v. Des Moines</i> (1968)	John Tinker, sè Mary Beth Tinker, ak lòt elèv yo te deside pou mete braslè nwa pou al lekòl pou pwotèste kont Lagè Vyetnam nan. lekòl la te di elèv yo pat kapab mete braslè. Elèv yo te refize retire braslè yo epi yo te voye tounen. Fanmi Tinker yo te	"Nan mete braslè, petisyonè yo te trankil epi pasif. Yo pat deranje, epi yo pat touche sou dwa yo nan lòt moun yo. Nan sikonstans sa yo, kondwit yo te nan pwoteksyon an nan pwopozisyon libète

Evenman sou Ka ki nan Lakou Siprèm (ki gen rapò ak libète sivil yo)		Sous Primè
Ka	Detay ki gen anpil sinifikasyon	Pasaj ki soti nan Opinyon Lakou la ki te lye ak Siyifikasyon dosye a
	di ke ofisye lekòl yo te vyole 1ye Amandman an ki se dwa libète lapawòl. Lakou Siprèm nan te dirije l an favè fanmi Tinker yo.	Lapawòl la nan Premye Amandman an ak pwopozisyon nan pwosedi jis nan Katòzyèm la. "
Etazini v. Nixon (1974)	Nan lane 1972, vòlè te rantre biwo Komite Nasyonal la Demokratik la nan Washington D.C. Pandan ankèt kriminel la, yon jij federal te bay lòd pou Prezidan Nixon bay tout kasèt odyo ki gen konvèsasyon sou dosye vòlè kite kase biwo a. Nixon refize, li di ke privilèj ekzekitif la (kwayans ki di konvèsasyon ant prezidan an ak èd li ta dwe rete prive) te pèmèt li kenbe kasèt yo. Gouvènman Etazini an pouswiv Prezidan Nixon, li mande Lakou Siprèm nan bay lòd pou li bay kasèt yo. Lakou Siprèm nan te bay lòd pou remèt kasèt yo.	"Ni doktrin separasyon pouvwa a, ni bezwen pou konfidansyalite jeneralize a nan kominikasyon wo nivo yo, san yo pa plis, kapab kenbe yon privilèj Prezidansyèl absoli nan iminite pwosès jidisyè a nan tout sikonstans."
Hazelwood School District v. Kuhlmeier (1987)	Elèv Hazelwood East High School yo te ekri yon jounal ke lekòl la te esponsorize. Direktè lekòl te retire de atik nan youn jounal yo paske li remake li se yon pwoblèm li te di ke yo pa apwopriye. Cathy Kuhlmeier epi de lòt elèv ankò te mennen ka a nan Lakou Siprèm nan paske yo te kwè direktè a te vyole yo dapre premye amannman an ki se dwa libète laprès. Lakou Siprèm nan te deside an favè distri lekòl la, pou di ke direktè a gen rezon pou pran desizyon ki kenbe lekòl la an sekirite e nan lòd.	"Premye Amannman an ki se dwa elèv nan lekòl piblik yo pa otomatikman koresponn ekzatanman ak dwa granmoun yo lòt kote, epi yo te dwe aplike nan limyè karakteristik espesyal nan anvironman lekòl la. Yon lekòl bezwen pa tolere diskou elèv yo ki pa ret konsistan ak baz misyon edikasyon an, menm lè gouvènman an pat kapab kontwòle menm jan de diskou sa yo deyò lekòl la."
Bush v. Gore (2000)	Pandan eleksyon prezidansyèl ane 2000 yo, Al Gore ak George W. Bush te trè pwòch nan kantite vòt yo te resevwa nan Florid. Moun ki te genyen eleksyon an nan Florid tap deside kiyès ki tap vin prezidan. Paske te gen kèk pwoblèm avèk bilten vòt yo nan kèk nan rejyon yo, Lakou Siprèm Florid la te rekòmande ke vòt nan rejyon sa yo ta dwe rekonte alamen. Bush te mande Lakou Siprèm Etazini an pou sispann rekonte a, li te di rekonte a te vyole pwopozisyon Pwoteksyon Legal yo nan Katòzyèm Amannman an, ki di ke eta yo dwe aplike lwa a egal ego epi yo pa kapab fè diskriminasyon kont pyès sitwayen oswa gwoup sitwayen yo. Nan ka sa a, Bush tap fè diskisyon pou di ke inegalite a se te paske se sèlman yon seri de bilten vòt ki gen pou rekonte epi se pat tout bilten yo. Lakou Siprèm nan te deside an favè Bush, epi li te vin prezidan.	"Paske li klè ke nenpòt rekonte yo ta fè... tap yon bagay ki pa konstitisyonèl anba pwopozisyon Pwoteksyon Legal la, Lakou Siprèm Florida la ranvèse jijman ki te mande pou rekonte vòt yo alamen an. Pwopozisyon an te rekòmande aplike nan manyè kote franchiz vòt yo te ekziste. Yon fwa yo te fin bay dwa pou vote a sou tèm legal yo, Florid ka pa kapab, ak mwayen abitè epi tretman dezespere, bay vòt yon moun sou youn lòt "
Distri Columbia (DC) v. Heller (2007)	Distri Columbia a te pase lwa ki rekòmande pou anrejistre zam a men yo, li rekòmande ke moun yo pran lisans pou tout pistolè yo, li rekòmande ke yo kenbe tout zam ki legal yo san bal oswa fèmèn yo. Yon gwoup moun ki posede zam prive (ki gen	"Dezyèm Amannman a pwoteje dwa moun yo pou posede zam ki pa gen ankenn koneksyon avèk sèvis milis la, epi pou itilize zam sa a tradisyonèlman pou rezon legal, tankou pou defann tèt

Evenman sou Ka ki nan Lakou Siprèm (ki gen rapò ak libète sivil yo)		Sous Primè
Ka	Detay ki gen anpil sinifikasyon	Pasaj ki soti nan Opinyon Lakou la ki te lye ak Siyifikasyon dosye a
	ladann Mesye Heller) te rele devan lajistis nan Lakou federal la, sou pretèks ke lwa yo te vyole dwa yo te genyen dapre dezyèm amannman an pou yo te pote zam. Lakou federal la te di dezyèm amannman an te sèlman pwoteje moun ki gen zam pou milis (gwoup moun ki pat nan lame men yo antrene tankou sòlda pou ijans, tankou Sòlda Nasyonan). Heller te fè apèl desizyon sa a nan Lakou Siprèm nan, ki te deside an favè li.	yo andedan kay yo.”

akizasyon kont pwòp tèt ou - dwa nan Senkyèm Amandman an ki pwoteje yon moun pou yo fòse yo pale lapolis, pwosekitè a, jij la, oswa jiri sou nenpòt enfòmasyon ki ta ka rezon ki fè yo pwosekite yon moun kòm kriminel

Bush v. Gore - Lakou Siprèm Etazini an nan ka sa a detèmine ke eta a pa ka vyole estipilasyon Pwoteksyon Egal la anba Katòzyèm Amandman an lè yap fè rekonte eleksyon

diskrimine – pou pa trete yon moun osinon yon gwoup menm jan poutèt ras yo, relijyon, sèks yo, si yo andikape, oswa lòt rezon ankò.

Etazini v. Nixon – Ka Lakou Siprèm Etazini an ki limite privilèj egzekitif

Distri Columbia v. Heller - Lakou Siprèm Etazini an nan ka sa a konfime ki Amannman an dezyèm pwoteje dwa yon moun nan pwòp yon zam a fe

Gideon v. Wainwright – Ka Lakou Siprèm Etazini an ki kenbe Sizyèm Amandman an ki se dwa ki fè yo dwe bay tout defandan yo yon avoka si yo pa kapab peye avoka pwòp yo

Hazelwood v. Kuhlmeier - Lakou Siprèm Etazini an nan ka sa a detèmine ke Premye Amandman an pa pwoteje diskou tout kalite elèv nan lekòl la

Libète sivil yo -dwa yon peyi ke lalwa garanti (tankou, Deklarasyon Dwa yo)

Miranda v. Arizona – Ka Lakou Siprèm Etazini yo pou kenbe Senkyèm Amandman ki se pwoteksyon kont akizasyon pwòp tèt ou

moniman – yon enpòtan oubyen desizyon, evenman, fè, oubyen dekouvèt

Opinion jidisyè - jijman pa yon tribinal

Privilèj ekzekitif - kwayans ki di ke konvèsasyon ant prezidan an ak èd li yo konfidansyèl

Pwopozisyon Pwoteksyon Egal - seksyon nan katòzyèm amannman an ki di ke eta yo dwe aplike lalwa egalman epi li pa kapab fè diskriminasyon kont sitwayen yo oubyen gwoup sitwayen yo

Tinker v. Des Moines - Lakou Siprèm Etazini ka sa a konfime Premye Amandman dwat yon elèv angaje yo nan diskou senbolik nan lekòl

vyole – pou kraze oswa pou trete avèk anpil mank respè